

KS. MARCIN NABOŻNY* – LUBLIN

**„RESOVIA SACRA”. STUDIA TEOLOGICZNO-FILOZOFICZNE
DIECEZJI RZESZOWSKIEJ (1994-2019).
ZARYS MONOGRAFICZNY**

***RESOVIA SACRA. THEOLOGICAL AND PHILOSOPHICAL STUDIES
OF THE DIOCESE OF RZESZÓW (1994–2019).
A MONOGRAPHIC OUTLINE***

Abstract

The scientific journal of the Diocese of Rzeszów *Resovia Sacra* was founded in 1994. Over the 25 years of its existence, 22 volumes have been published, including three covering a period of two or three years. The purpose of this article is to attempt to show the history of the scientific journal of the Diocese of Rzeszów in its first 25 years (1994–2019). This paper discusses the origins and development of the journal, its scope and purpose, those involved in its publication and content, research issues, journal structure and statistics, membership in scientific databases, and development prospects for the coming years.

Keywords: *Resovia Sacra*; periodical; Diocese of Rzeszów; theology; philosophy

Translated by Marek Robak-Sobolewski

Streszczenie

Czasopismo naukowe diecezji rzeszowskiej „Resovia Sacra” zostało założone w 1994 roku. Przez 25 lat jego istnienia ukazały się 22 tomy, w tym trzy obejmujące okres dwóch lub trzech lat. Celem niniejszego artykułu jest próba ukazania historii czasopisma naukowego diecezji rzeszowskiej w pierwszych 25 latach jego funkcjonowania (1994-2019). W związku z tym w niniejszym

* Ks. Marcin Nabozny – dr historii Kościoła, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, diecezja Rockville Centre, Nowy Jork, USA

e-mail: marcin.nabozny@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-4628-8495>

opracowaniu omówiono powstanie i rozwój czasopisma, jego zakres i cel, osoby zaangażowane w jego wydawanie i treść, problematykę badawczą, strukturę czasopisma i dane statystyczne, przynależność do baz danych naukowych oraz perspektywy rozwoju na kolejne lata.

Słowa kluczowe: „Resovia Sacra”; czasopismo; diecezja rzeszowska; teologia; filozofia

Bardzo istotnym elementem, wpisanym w dzieje Kościoła, jest rozwój człowieka na wielu płaszczyznach. Jedną z nich jest doskonalenie intelektualne, którego celem jest poznanie Boga i zrozumienie otaczającego nas świata. W związku z tym od stuleci człowiek dokumentował swoje osiągnięcia umysłowe. Taką możliwość stwarzają obecnie, oprócz publikacji książkowych, czasopisma naukowe. Wydawane są one przez środowiska akademickie, różne stowarzyszenia, instytucje, zarówno proweniencji świeckiej, jak i kościelnej.

Celem niniejszego artykułu jest próba ukazania historii rocznika naukowego diecezji rzeszowskiej w pierwszym dwudziestopięcioleciu jego funkcjonowania (1994-2019). W związku z tym omówione zostaną: jego powstanie i rozwój, zakres i cel, osoby związane z jego wydawaniem, podejmowana problematyka badawcza, struktura pisma i dane statystyczne, przynależność do baz naukowych i perspektywy rozwoju periodyku na polu czasopiśmiennictwa naukowego. Prezentowany tekst został przygotowany na podstawie metody analityczno-krytycznej. Refleksji naukowej poddano wszystkie numery czasopisma opublikowane w latach 1994-2019. Uwaga została skupiona bardziej na opisie funkcjonowania „Resovia Sacra” aniżeli na jakości publikowanych w niej artykułów i ich tematyce, co może stanowić podstawę do odrębnego opracowania.

Okoliczności powstania czasopisma i jego rozwój

Kościół w Polsce od ponad 30 lat funkcjonuje w oparciu o administrację wprowadzoną na mocy bulli Jana Pawła II *Totus Tuus Poloniae populus* z dnia 25 marca 1992 roku. Bulla papieska tworzyła osiem nowych metropolii. Powołano do istnienia 13 nowych diecezji. Jedną z nich była diecezja rzeszowska wydzielona z części terytorium diecezji przemyskiej i tarnowskiej. Pierwszym biskupem rzeszowskim został mianowany bp Kazimierz Górny, zaś biskupem pomocniczym bp Edward Białogłowski, rezydujący w momencie utworzenia diecezji w Rzeszowie¹.

Jako nowo powstała diecezja wymagała tworzenia od podstaw nie tylko struktur administracyjnych, ale także zaplecza do jej funkcjonowania, które to zakłada m.in. formację przyszłych kapłanów i troskę o tych posługujących na terenie diecezji. Pierwszy biskup rzeszowski, wraz z powoływanymi na kolejne urzędy kapłanami, podjął znaczny wysiłek organizacyjny, mający na celu utworzenie

¹ S. Nabywaniec, *Piętnastolecie diecezji rzeszowskiej w kontekście roli diecezji w życiu Kościoła i narodu: refleksja historyczna*, „Resovia Sacra”, 14/15 (2007-2008) s. 207; A. Motyka, *Diecezja rzeszowska – 25 lat istnienia i misji*, „Resovia Sacra”, 24 (2017) s. 322-323.

m.in. kurii diecezjalnej, Caritasu, seminarium duchownego itp. Celem umożliwienia publikowania i kolportażu przygotowywanych druków i wydawnictw 2 października 1993 roku powołano do istnienia Poligrafię Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie, którego dyrektorem został ks. Piotr Mierzwa. W trosce o formację intelektualną i dzielenie się podejmowanymi inicjatywami w diecezji, organizowano kolejne pisma urzędowe i formacyjne. Poligrafia drukowała m.in. *Schematyzm Diecezji Rzeszowskiej* – ukazujący się raz w roku od 1992 roku; *Kalendarz Liturgiczny Diecezji Rzeszowskiej* – corocznie od 1993 roku; kwartalnik „Zwiastowanie” – pismo urzędowe diecezji od 1992 roku; „Znak Łaski” – czasopismo Wyższego Seminarium Duchownego (WSD) w Rzeszowie ukazujące się od 1994 roku; „Biuletyn Synodalny Diecezji Rzeszowskiej” – diecezjalne pismo zawierające teksty robocze II Polskiego Synodu Plenarnego oraz materiały formacyjne dla zespołów parafialnych, publikowane w latach 1992-1999; „Biuletyn Misyjny Diecezji Rzeszowskiej” – pismo Diecezjalnego Dzieła Misyjnego zawierające materiały formacyjne dla animatorów akcji misyjnej w parafiach, który zaczęto wydawać od 1997 roku; „Biuletyn Synodu Diecezjalnego” – urzędowe pismo Pierwszego Synodu Diecezji Rzeszowskiej, które ukazywało się od 2001 do 2004 roku².

Wśród wspomnianych publikacji Poligrafii WSD w Rzeszowie znalazło się również jedyne pismo naukowe diecezji rzeszowskiej „Resovia Sacra”, które powołano do istnienia w 1994 roku³. Inicjatywa utworzenia rocznika naukowego zrodziła się w gronie profesorów i wykładowców WSD w Rzeszowie, którzy swoje naukowe stopnie otrzymali głównie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Dla nich też adresowana była oferta publikowania na łamach czasopisma „Resovia Sacra”⁴. Idea tworzenia tego typu pisma znalazła wsparcie w osobach bp. K. Górnoego i bp. E. Białogłowskiego, którzy z zainteresowaniem i troską odnosili się do formacji intelektualnej duchowieństwa diecezjalnego. Czasopismo od samego początku wydawane było przez Instytut Teologiczny im. bp. Józefa Sebastiana Pelczara i działające przy nim Polskie Towarzystwo Teologiczne, Oddział w Rzeszowie⁵. Warto odnotować, że dwa pierwsze numery wyszły pod tytułem: „Resovia Sacra. Rocznik Filozoficzno-Teologiczny Diecezji Rzeszowskiej”, natomiast od numeru 3, czyli od 1996 roku czasopismo ukazuje się jako „Resovia Sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej”.

Pierwszy numer rocznika otwierało słowo biskupa rzeszowskiego, który napisał:

Wspaniałym dziedzictwem i bogatą tradycją, stanowiącą powód do dumy dla Kościoła jest fakt, iż idąc na cały świat z orędziem zbawczym, niósł narodom wartości kulturowe, wyrastające z Ewangelii, a szukając mądrości i prawdy

² B. Motyka, *Periodyki i czasopisma. Wydawnictwa Diecezji Rzeszowskiej wydawane w latach 1992-2002*, „Podkarpackie Studia Biblioteczne”, 5 (2016) s. 60-63.

³ Czasopismo było wydawane w latach 1994-2006 przez Poligrafię Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie, a następnie od 2008 roku przez Bonus Liber Sp. z o.o. Wydawnictwo i Drukarnię Diecezji Rzeszowskiej utworzone z Poligrafii WSD.

⁴ P. Pietrusiak, *Sprawozdanie z działalności Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie w roku akademickim 1998/99*, „Resovia Sacra”, 6 (1999) s. 319.

⁵ *Od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 1 (1994) s. 6.

krzewił różnorodne dziedziny nauki. W kontekście tej ważnej misji Kościoła należy z radością powitać inicjatywę kapłanów Diecezji Rzeszowskiej, wydania rocznika diecezjalnego „Resovia Sacra”, o charakterze filozoficzno-teologicznym i pastoralnym. Jest to dla Diecezji, istniejącej dopiero od dwu i pół roku, duże osiągnięcie. Nie posiadając własnej, długiej tradycji, wyrasta przecież Diecezja Rzeszowska i Kapłani w niej pracujący ze środowisk i struktur kościelnych o pięknej i wielowiekowej tradycji. Jako zwornik łączący Naszą Diecezję z tym bogatym dziedzictwem przeszłości jawi się postać Bł. Józefa Sebastiana Pelczara, uczonego, teologa i duszpasterza, Patrona Diecezji Rzeszowskiej. Wstawiennictwu Bł. Józefa Sebastiana Pelczara, którego trzecią rocznicę beatyfikacji, dokonanej poprzez Ojca Świętego Jana Pawła II w Rzeszowie, obchodzimy w dniu 2.VI. br. [1994], polecam rozpoczęte dzieło z serca błogosławiąc Redaktorom, Autorom i Czytelnikom pierwszego i kolejnych numerów rocznika „Resovia Sacra”⁶.

„Resovia Sacra” to interdyscyplinarne czasopismo wydawane jako rocznik nieprzerwanie od 1994 roku. Wersją pierwotną czasopisma jest wersja drukowana. Przez pierwsze ćwierćwiecze jego funkcjonowania opublikowano 22 woluminy. Trzykrotnie ukazały się numery zbiorowe obejmujące dwa⁷ lub trzy lata⁸. W 2013 roku utworzono stronę internetową czasopisma (www.resoviasacra.wsd.rzeszow.pl), na której znalazły się podstawowe informacje, takie jak: krótki zarys historii i profilu naukowego pisma, skład redakcji, wykaz członków Rady Naukowej i recenzentów, opracowana na nowo procedura recenzowania, wydane numery, gdzie zamieszczono wszystkie artykuły w formacie PDF wydane od 1994 roku, a także podstawowe informacje dla autorów, zasady etyczne i dane kontaktowe. Utworzono także adres e-mail dla profesjonalnego kontaktu z autorami poprzez newsletter⁹.

Pierwszą okładkę czasopisma zaprojektował Adam Mróz i była ona używana w latach 1994-2017. Od numeru 25 z 2018 roku pismo zyskało nową oprawę według projektu Magdaleny Nowak-Harko. Prace nad przygotowaniem do druku kolejnych numerów czasopisma podejmowali pracownicy Poligrafii WSD w Rzeszowie (numery 1-13), a następnie „Bonus Liber” (numery 14-17 oraz 21). Według dostępnych informacji byli to: Elżbieta Chępa (nr 18-20), Małgorzata Ferfecka (nr 22-23), Mieczysław Koryl (nr 24-25), Paulina Piechnik (nr 26). Od numeru 18-20 z 2013 roku redakcja nawiązała współpracę z dr Joanną Kułakowską-Lis z Uniwersytetu Jagiellońskiego, redaktorem naukowym w Wydawnictwie BOSZ, która wykonała adiustację i korektę dla 7 kolejnych roczników (nr 18-26)¹⁰.

W 2013 roku redakcja podjęła również starania o włączenie pisma do międzynarodowych baz naukowych, celem upowszechnienia i umiędzynarodowienia treści publikowanych w roczniku. „Resovia Sacra” została kolejno włączona do następujących baz: BazHum (2014), Index Copernicus (2015), Central European

⁶ *Słowo Ks. Biskupa Ordynariusza*, „Resovia Sacra”, 1 (1994) s. 5.

⁷ Numer 9-10 (2002-2003) oraz numer 14-15 (2007-2008).

⁸ Numer 18-20 (2011-2013).

⁹ M. Nabożny, *Sprawozdanie z działalności Redakcji Studiów Teologiczno-Filozoficznych Diecezji Rzeszowskiej „Resovia Sacra” za lata 2013-2020*, „Resovia Sacra”, 27 (2020) s. 447.

¹⁰ Tamże, s. 446-447.

Journal of Social Sciences and Humanities – CEJSH (2016), Central and Eastern European Online Library – CEEOL (2016), ERIH Plus (2019)¹¹.

Starania redakcji zostały docenione przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które w wyniku parametryzacji czasopism w 2015 roku przyznało czasopismu „Resovia Sacra” 7 punktów. Było to wówczas jedno z najwyższej punktowanych czasopism rzeszowskiego środowiska akademickiego. Tym samym rocznik diecezji rzeszowskiej, po raz pierwszy od początku istnienia, został zarejestrowany przez MNiSW z wymiernymi korzyściami dla publikujących swój dorobek intelektualny. Czasopismo utrzymało te punkty do 2019 roku, kiedy weszło w życie nowe rozporządzenie MNiSW o ocenie czasopism naukowych¹².

Redakcja w ostatnich latach podejmowała także próby pozyskania funduszy na rozwój i umiędzynarodowienie rocznika. W tym celu w 2018 roku złożono wniosek (nr 425323) do MNiSW o dofinansowanie czasopisma w kwocie 119 004 zł w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”, jednak projekt nie zakwalifikował się do finansowania¹³.

Propozycja popularyzowania badań naukowych na łamach „Resovia Sacra” skierowana była przede wszystkim do duchowieństwa diecezji rzeszowskiej. W tym celu pismo było w pierwszych dziesięciu latach kolportowane do każdej parafii. Jednocześnie rozsyłano je do bibliotek w ramach tzw. egzemplarzy obowiązkowych. W kolejnych latach rozwoju pisma, a zwłaszcza po wprowadzeniu czasopisma do baz naukowych i utworzeniu strony internetowej, zakres odbiorców publikowanych artykułów znacznie się poszerzył. Jednocześnie od numeru 18-20 (2011-2013) pismo nie było kolportowane do parafii na terenie diecezji rzeszowskiej. W związku z tym nakład, początkowo wynoszący 800 egzemplarzy, okazał się z biegiem lat zbyt duży i w kolejnych wydaniach ograniczono go do 500 sztuk, a ostatnie numery zostały wydane w nakładzie 300 egzemplarzy¹⁴. Do 2013 roku jeden egzemplarz „Resovia Sacra” wysyłany był odpłatnie do każdej parafii w diecezji rzeszowskiej. Pozostały nakład przeznaczony był na egzemplarze obowiązkowe (3 sztuki dla autora) oraz indywidualną sprzedaż prowadzoną przez wydawnictwo. Format pisma pozostał niezmienny od początku i wynosi 170 × 240 mm. Objętość poszczególnych numerów jest nieco zróżnicowana. Każdy egzemplarz ma około 500 stron.

Pierwsze siedem numerów czasopisma wydano z numerem ISBN (International Standard Book Number – międzynarodowy znormalizowany numer książki). Od numeru 9-10 za lata 2002-2003 każdy numer „Resovia Sacra” ukazuje się z numerem ISSN 1234-8880 (International Standard Serial Number – międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych).

¹¹ M. Nabożny, *Głos „Resovia Sacra” coraz ważniejszy*, „Niedziela Rzeszowska”, 59 (2016) nr 5, s. 7.

¹² Tenże, *Sprawozdanie z działalności Redakcji*, s. 447.

¹³ Tamże, s. 447.

¹⁴ A. Motyka, *Czasopisma diecezji rzeszowskiej. Resovia Sacra*, „Niedziela Rzeszowska”, 36 (2005) s. 2.

Problematyka badawcza

Odnosząc się do tytułu czasopisma, redakcja w pierwszym numerze zaznaczyła, iż użyty w tytule łaciński termin „sacrum” nie zawęża problematyki publikowanych w roczniku zagadnień tylko do sacrum w sensie teologicznym i moralnym, ale odnosi się do powszechnych wartości będących dla człowieka, głównie chrześcijanina, swoistą świętością. Owe sacrum, świat wartości duchowych i transcendentnych stanowi przeciwieństwo realną i integralną płaszczyznę życia ludzkiego, której nie zdołają zapełnić wartości materialne i cała rzeczywistość określana mianem „profanum”¹⁵.

Publikacje wchodzące w skład „Resovia Sacra” odnoszą się do szeroko pojętej humanistyki, ze szczególnym uwzględnieniem teologii i filozofii, a także prawa kanonicznego oraz historii kościelnej i ogólnej. Istotny dla twórców pisma był też charakter pastoralny publikowanych artykułów¹⁶. W związku z tym na łamach rocznika naukowego diecezji rzeszowskiej można znaleźć artykuły z teologii biblijnej, pastoralnej, moralnej, dogmatycznej, homiletyki, patrologii, historii sztuki, historii Kościoła i powszechnej – zarówno ogólnej, jak i dotyczącej terenów diecezji, prawa kanonicznego, socjologii, psychologii oraz filozofii.

Redakcje

Funkcjonowanie każdego pisma powierzone jest osobom tworzącym zespół odpowiedzialny za jego jakość i systematyczne publikowanie kolejnych numerów. W przypadku studiów teologiczno-filozoficznych diecezji rzeszowskiej funkcję redaktora naczelnego w latach 1994-2012 pełnił ks. Stanisław Nabywaniec¹⁷. Wraz z nim pierwszy zespół tworzył ks. Andrzej Cypryś (w 2009 roku zastępca), ks. Mieczysław Lignowski (w 2009 roku sekretarz), ks. Piotr Mierzwa (do 2004 roku). W numerze 6 z roku 1999 do zespołu redakcyjnego włączono o. Sławomira Ireneusza Ledwonina OFM¹⁸. Od 2010 roku wydawaniem rocznika zajmowali się: ks. Andrzej Garbarz (zastępca redaktora naczelnego), ks. Andrzej Cypryś (sekretarz), ks. Jerzy Buczek, ks. Janusz Miąso, ks. Andrzej Sołtyś, ks. Piotr Steczkowski, ks. Krzysztof Tyburowski.

W 2013 roku decyzją bp. Jana Wątroby zmieniono skład redakcji. Jej pracami od tego momentu kierował ówczesny rektor WSD w Rzeszowie i zarazem profesor

¹⁵ *Od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 1 (1994) s. 6.

¹⁶ Tamże; *Słowo od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 5 (1998) s. 6.

¹⁷ Ks. prof. dr hab. Stanisław Nabywaniec – kapłan diecezji przemyskiej od 1983 roku, a następnie rzeszowskiej od 1992 roku. W 1991 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk teologicznych w zakresie historii Kościoła na podstawie pracy pt. *Diecezja przemyska grecko-katolicka 1772-1795*, napisanej pod kierunkiem ks. prof. Bolesława Kumora. W 1999 roku Rada Wydziału Teologii KUL nadała mu stopień naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie historii Kościoła na podstawie rozprawy nt. *Unicka archidiecezja kijowska w okresie rządów arcybiskupa metropolity Felicjana Filipa Wołodkiewicza 1762-1778*. Po habilitacji został profesorem nadzwyczajnym na rzeszowskiej uczelni pedagogicznej, przekształconej rok później w Uniwersytet Rzeszowski. W 2012 roku uzyskał tytuł profesora zwyczajnego, <https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/strony-pracownicze/stanislaw-nabywaniec> (dostęp: 16.06.2023).

¹⁸ Numer 6 (1999) zawierał materiały pokonferencyjne ze zjazdu wykładowców teologii fundamentalnej wyższych uczelni katolickich w Polsce, który odbył się w dniach 8-9 kwietnia 1999 roku w Metropolitalnym Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu.

KUL – ks. Jacenty Mastej¹⁹. Wraz z nim komitet redakcyjny tworzyli: ks. Janusz Miąso (zastępca od 2013 roku), ks. Paweł Synoń (sekretarz w latach 2013-2016), ks. Marcin Nabożny (członek w latach 2013-2016; sekretarz od 2016 roku), ks. Wiesław Matyskiewicz (członek od 2016 roku), ks. Andrzej Cypryś (członek od 2018 roku), ks. Marek Story (członek od 2018 roku).

Rada Naukowa i recenzenci

Proces wydawniczy czasopism naukowych wymaga zaangażowania wielu osób. Wśród nich istotną rolę odgrywają naukowcy zaproszeni do Rady Naukowej. Po raz pierwszy w omawianym roczniku diecezji rzeszowskiej taka Rada pojawiła się w numerze 17 (2010). Tworzyli ją wówczas: prof. dr hab. Aleksander Bobko, ks. dr hab. Stanisław Hareźga (prof. KUL), ks. dr hab. Jarosław Koral (prof. UKSW), ks. dr hab. Józef Marecki (prof. UPJPII), ks. dr hab. Jacenty Mastej, prof. dr hab. Kazimierz Ożóg, prof. dr hab. Stanisław Sagan, ks. dr hab. Józef Wołczański (prof. UPJPII), dr hab. Radosław Zenderowski (prof. UKSW).

W kolejnym numerze, przygotowywanym przez zespół redakcyjny tworzony przez ks. J. Masteję, w skład Rady Naukowej weszli: prof. dr hab. Aleksander Bobko (UR), dr Piotr Blajer OFM (Studium Biblicum Franciscanum, Jerozolima), ks. dr hab. Andrzej Garbarz (prof. UR), dr hab. Ireneusz Sławomir Ledwoń OFM (prof. KUL; w składzie Rady do 2018 roku), ks. dr Krzysztof Dariusz Lisewski (Phil.-Theol. Hochschule Benedikt XVI. Heiligenkreuz, Austria), ks. prof. dr hab. Stanisław Nabywaniec (UR), prof. dr hab. Kazimierz Ożóg (UR), dr hab. Waldemar Jan Pałęcki MSF (KUL), ks. prof. dr hab. Jan Perszon (UMK), ks. dr hab. Jarosław Popławski (prof. KUL), ks. dr hab. Wojciech Zyzak (prof. UPJPII). Skład Rady w kolejnych latach poszerzyli: od 2014 roku prof. Vladimír Frk (Prešovská univerzita v Prešove, Słowacja), ks. prof. dr hab. Jan Walkusz (KUL); w 2016 roku ks. dr Paweł Duda (St Joseph's College of Maine, USA); w 2017 roku ks. dr hab. Krzysztof Kaucha (prof. KUL), prof. dr hab. Józef Kulisz SJ (Trnavská Univerzita v Trnave, Słowacja), ks. dr hab. Władysław Wyszowadzki (PUNO, Londyn).

Jednocześnie nad jakością wydawanych artykułów czuwali recenzenci. Pierwszym numerem poddanym recenzji był rocznik opublikowany w 2010 roku.

Autorzy

Bogactwem dwudziestopięcioletniego istnienia czasopisma naukowego diecezji rzeszowskiej oraz owocem wysiłków osób zaangażowanych w jego funkcjonowanie było nawiązanie współpracy naukowej z wieloma osobami duchownymi i świeckimi z terenu diecezji, z Polski oraz z zagranicy. Troską każdej z redakcji było utrzymanie należytego poziomu naukowego i zaangażowanie w ten proces

¹⁹ Ks. dr hab. Jacenty Mastej, prof. KUL – kapłan diecezji rzeszowskiej od 1992 roku. W 1999 roku obronił pracę doktorską pt. *Personalistyczna koncepcja aktu wiary chrześcijańskiej w świetle polskojęzycznej literatury posoborowej*, a w 2009 roku habilitował się na podstawie dorobku naukowego i pracy zatytułowanej *Staurologiczno-rezurekcyjna wiarygodność chrześcijaństwa*. W latach 2010-2014 był rektorem WSD w Rzeszowie. Pracownik naukowo-dydaktyczny KUL od 1998 roku, <https://pracownik.kul.pl/jacenty.mastej/> (dostęp. 16.06.2023).

jak największej liczby autorów, posiadających odpowiednie kwalifikacje w podejmowanych na łamach czasopisma tematach.

Na przestrzeni pierwszego ćwierćwiecza funkcjonowania „Resovia Sacra” podjęto współpracę z 267 autorami z kraju i z zagranicy. W gronie publikujących swoje osiągnięcia naukowe znaleźli się członkowie polskiego episkopatu, wybitni polscy naukowcy, zwłaszcza z dziedzin teologicznych, a także znane osobistości ze świata mediów. Na uwagę zasługuje również stosunek liczby autorów duchownych do świeckich. W omawianym okresie funkcjonowania pisma zdecydowana większość publikujących to osoby duchowne (187). Pozostali twórcy to osoby świeckie (80). Przewagę stanowią mężczyźni, a niecałe 10% wśród autorów to kobiety (26), wśród których 5 to siostry zakonne.

Do grona autorów, którzy opublikowali więcej niż jeden tekst, należą: Stanisław Nabywaniec (19), Andrzej Garbarz (19), Józef Mandziuk (18), Jerzy Buczek (15), Marcin Nabożny (13), Andrzej Widak (13), Krzysztof Tyburowski (12), Grzegorz Kamil Szczecina (10), Bogdan Pelc (9), Piotr Wisz (9), Józef Błażej Łach (8), Marek Story (8), Marek Dzik (6), Paweł Glugla (6), Piotr Królikowski (6), Adam Kubiś (6), Janusz Miąso (6), Piotr Mierzwa (6), Paweł Pietrusiak (6), Marian Rojek (6), Andrzej Sołtys (6), Krzysztof Bochenek (5), Rafał Czupryk (5), Jan Edling (5), Jacek Kraś (5), Jerzy Lewandowski (5), Jacenty Mastej (5), Agnieszka Przywara (5), Marian Rusecki (5), Piotr Steczkowski (5), Dariusz Szkutnik (5), Olga Cyrek (4), Adam Drozdek (4), Krzysztof Głowiak (4), Józef Homerski (4), Waldemar Janiga (4), Jarosław Koral (4), Stanisław Lis (4), Stanisław Mazur (4), Janusz Mierzwa (4), Janusz Podlaszczak (4), Henryk Skorowski (4), Beata Szluz (4), Mirosław Twardowski (4), Bartosz Walicki (4), Jan Walkusz (4), Andrzej Anderwald (3), Zbigniew Bielamowicz (3), Kazimierz Bełch (3), Antoni Chuchla (3), Andrzej F. Dziuba (3), Artur J. Katolo (3), Władysław Kret (3), Marek Jodkowski (3), Michał Krawczyk (3), Mieczysław Mikołajczak (3), Tomasz Moskal (3), Jakub Nagi (3), Michał Zborowski (3), Władysław Wyszowadzki (3), Sławomir Zych (3), Tomasz Bać (2), Tomasz Bąk (2), Włodzimierz Broński (2), Ireneusz Folcik (2), Dawid Galanciak (2), Jacek Goleń (2), Jan Gołąb (2), Mateusz Hołojuch (2), Teresa Janicka (2), Robert Kantor (2), Stanisław Józef Koza (2), Bartłomiej K. Krzych (2), Bolesław Kumor (2), Mateusz Lechwar (2), Mieczysław Lignowski (2), Grzegorz Maroń (2), Wiesław Matyskiewicz (2), Artur Mezglewski (2), Joanna Nowińska (2), Waldemar Pałęcki (2), Norbert Podhorecki (2), Agata Rak (2), Ryszard Selejdak (2), Małgorzata Siodłowska (2), Waclaw Siwak (2), Waclaw Sopol (2), Piotr Stanisiz (2), Piotr Stefański (2), Marian Zdzisław Stepulak (2), Jan Wołak (2), Marian Wolicki (2), Marcin Wysocki (2), Piotr Zawada (2), Piotr Żbikowski (2), Dominika Żukowska (2)²⁰.

Zróznicowanie ośrodków akademickich, z których pochodzą autorzy, może być dowodem dość szerokiego zasięgu czasopisma i jego wpływu. Znaczna grupa autorów wywodzi się ze środowiska Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, gdzie decyzją biskupów i kapłanów odpowiedzialnych za formację intelektualną,

²⁰ M. Nabożny, *Wykaz zawartości Studiów Teologiczno-Filozoficznych Diecezji Rzeszowskiej „Resovia Sacra” za lata 1994-2014*, „Resovia Sacra”, 21 (2014) s. 5-31, <http://www.resoviasacra.wsd.rzeszow.pl> (dostęp: 13.01.2023).

kierowani byli księża celem zdobywania stopni naukowych i umiejętności przydatnych w rozwijającej się diecezji.

Struktura czasopisma i dane statystyczne

Pismo „Resovia Sacra” od samego początku, podobnie jak pozostałe czasopisma o charakterze naukowym, skupiało swoją uwagę na publikowaniu artykułów, sprawozdań, recenzji i omówień. W takim też układzie najczęściej były wydawane poszczególne roczniki. W pierwszym numerze zamieszczone zostały teksty referatów wygłaszanych co miesiąc w kościołach Rzeszowa dla duchowieństwa, alumnów i wiernych przez prelegentów, specjalistów z poszczególnych dziedzin filozofii i teologii. Dołączono również kilka innych artykułów, napisanych na zamówienie²¹. Po raz pierwszy odstępiono od wyżej wspomnianego schematu w 1999 roku w numerze 6, kiedy opublikowano materiały z Ogólnopolskiego Zjazdu Teologów Fundamentalnych w Przemyślu, który miał miejsce w dniach 8-9 kwietnia 1999 roku. Wówczas wprowadzono podział rocznika na dwie części. W pierwszej wyszczególniono referaty, komunikaty, dyskusję panelową, warunki ubiegania się o stopnie i tytuł naukowy, zamknięcie zjazdu. W drugiej części – jak zwykle – opublikowano artykuły, sprawozdania i recenzje. W kolejnym numerze z 2000 roku po artykułach opublikowano cztery teksty naukowe, będące pokłosiem sympozjów, które zorganizowano w diecezji z okazji Wielkiego Jubileuszu 2000-lecia chrześcijaństwa²². W numerach 9-10 (2002-2003) oraz 12 (2005), po artykułach wyszczególniono osobną część zatytułowaną *Biogramy*.

Numer 18-20 (2011-2013) został opublikowany w 20-lecie WSD w Rzeszowie i dedykowany „Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Doktorowi Janowi Wątrobie, Pasterzowi Diecezji Rzeszowskiej w 60. rocznicę urodzin”. W tym numerze artykuły podzielono na grupy odpowiadające takim zagadnieniom, jak: teologia, filozofia i historia, teksty o WSD w Rzeszowie oraz sprawozdania i recenzje. Numer 21 (2014) z kolei dedykowany był „Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Kazimierzowi Górnemu, Pierwszemu Biskupowi Rzeszowskiemu w 30. rocznicę święceń biskupich”. Numer 24 (2017) ukazał się jako numer jubileuszowy z okazji 25-lecia diecezji rzeszowskiej²³.

W ciągu 25 lat istnienia czasopisma opublikowano w nim 583 teksty, w tym 451 artykułów, 31 sprawozdań, 96 recenzji i omówień oraz 5 tekstów związanych z sympozjami, ale niebędących artykułami naukowymi. Wszystkich tekstów

²¹ *Od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 1 (1994) s. 6.

²² Pierwsza konferencja odbyła się 7 października 2000 roku w ramach Diecezjalnych Obchodów Jubileuszu Nauczycieli. Zorganizowana została przy udziale: Wydziału Katechetycznego Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie, parafii katedralnej w Rzeszowie oraz Centrum Doskonalenia Pedagogicznego w Rzeszowie. Tematem konferencji była *Tożsamość chrześcijańska Podkarpacia*. Druga konferencja miała miejsce w siedzibie Instytutu Jana Pawła II w Rzeszowie – i była organizowana przez ten Instytut – w dniu 4 listopada 2000 roku pod hasłem *Perspektywy nowej ewangelizacji. Tożsamość, zaangażowanie i współpraca Kościołów lokalnych. Słowo od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 7 (2000) s. 5-6.

²³ M. Nabożny, *Jubileuszowe wydanie „Resovia Sacra”*, „Niedziela Rzeszowska”, 58 (2015) nr 4, s. 8; tenże, *Sprawozdanie z działalności Redakcji*, s. 447.

w języku polskim jest 552, w języku włoskim 15, w języku angielskim 13, w języku niemieckim 2 oraz jeden artykuł w języku łacińskim. Redakcje dbały również o zamieszczanie streszczenia anglojęzycznego artykułów od samego początku funkcjonowania pisma. Czasem streszczenia były w języku włoskim lub niemieckim.

Tabela 1. Liczba i rodzaj tekstów opublikowanych na łamach „Resovia Sacra” w latach 1994-2019

	Artykuły	Sprawozdania	Recenzje i omówienia	Sympozja
1 (1994)	15	-	6	
2 (1995)	14	2	4	
3 (1996)	14	3	4	
4 (1997)	17	1	4	
5 (1998)	22	1	2	
6 (1999)	16	1	6	4
7 (2000)	18	1	3	1
8 (2001)	16	-	4	
9-10 (2002-2003)	20	-	3	
11 (2004)	17	1	6	
12 (2005)	18	2	5	
13 (2006)	22	1	8	
14-15 (2007-2008)	20	1	3	
16 (2009)	20	1	3	
17 (2010)	21	1	2	
18-20 (2011-2013)	24	2	3	
21 (2014)	24	2	9	
22 (2015)	17	3	7	
23 (2016)	26	3	3	
24 (2017)	32	4	4	
25 (2018)	28	-	4	
26 (2019)	30	1	3	
RAZEM	451	31	96	5

Perspektywy rozwoju

Reforma szkolnictwa wyższego, wprowadzona przez MNiSW w 2018 roku, dotyczy również czasopism. W tzw. Konstytucji dla Nauki²⁴ kładzie się nacisk na to, by naukowcy publikowali w czasopismach znajdujących się w międzynarodowych bazach, które ułatwiają naukowcom z całego świata korzystanie z ich treści. Stwarza to jednocześnie wyzwania dla redakcji wszystkich pism w Polsce, które aby być

²⁴ Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r., poz. 1668.

atrakcyjne dla potencjalnych autorów, muszą być obecne w międzynarodowym obiegu. Wiąże się to m.in. z posiadaniem anglojęzycznej strony internetowej opartej na OJS (Open Journal Systems) do zarządzania recenzowanymi czasopismami akademickimi oraz koniecznością indeksowania pisma w międzynarodowych bazach. Spośród tych najbardziej prestiżowe stały się Web of Science i Scopus. Obecność na tego rodzaju platformach rodzi wiele korzyści, z drugiej zaś strony zobowiązuje redakcję do systematycznego wprowadzania danych dotyczących kolejno ukazujących się numerów. Redakcja, która pretenduje do włączenia swojego pisma do tych baz, musi spełnić wiele warunków, z których najistotniejszym jest jakość wydawanych tekstów oraz ich zasięg międzynarodowy. Wymaga to jednocześnie publikowania osiągnięć naukowych w języku angielskim oraz zwiększania tzw. wskaźnika cytowań (Impact Factor), który służy do pomiaru ważności lub rangi czasopisma, poprzez obliczenie liczby cytowań zawartych w nim artykułów. Ważne dla poziomu cytowań jest stosowanie numeru identyfikacji cyfrowej DOI (Digital Object Identifier), który przysługuje czasopismom publikującym swoje treści online. Identyfikator ten umożliwi m.in. rozpoznawanie elementów cytowań, czyli łączenia publikacji cytujących z publikacjami cytowanymi.

W związku z tym przed studiami naukowymi diecezji rzeszowskiej stoi szereg nowych wyzwań. Wszystkie wysiłki służą jednak temu, aby jakość publikowanych badań była na jak najlepszym poziomie i jednocześnie, by zachować i kontynuować rozpoczęte przed laty naukowe przedsięwzięcie w postaci rocznika naukowego diecezji rzeszowskiej „Resovia Sacra”.

REFERENCES / BIBLIOGRAFIA

Opracowania

- Buczek Jerzy, *Działalność naukowa diecezji rzeszowskiej 1992-2017*, „Resovia Sacra”, 24 (2017) s. 25-45.
- Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r., poz. 1668.
- Motyka Andrzej, *Czasopisma diecezji rzeszowskiej. Resovia Sacra*, „Niedziela Rzeszowska”, 36 (2005) s. 2.
- Motyka Andrzej, *Diecezja rzeszowska – 25 lat istnienia i misji*, „Resovia Sacra”, 24 (2017) s. 321-345.
- Motyka Andrzej, *Redemptori Hominis. Dziesięciolecie diecezji rzeszowskiej 1992-2002*, Rzeszów 2002, s. 71-74.
- Motyka Bartłomiej, *Periodyki i czasopisma. Wydawnictwa Diecezji Rzeszowskiej wydawane w latach 1992-2002*, „Podkarpackie Studia Biblioteczne”, 5 (2016) s. 60-63.
- Nabożny Marcin, *Głos „Resovia Sacra” coraz ważniejszy*, „Niedziela Rzeszowska”, 59 (2016) nr 5, s. 7.
- Nabożny Marcin, *Jubileuszowe wydanie „Resovia Sacra”*, „Niedziela Rzeszowska”, 58 (2015) nr 4, s. 8.

- Nabożny Marcin, *Kolejny numer studiów teologiczno-filozoficznych diecezji rzeszowskiej*, „Niedziela Rzeszowska”, 59 (2016) nr 9, s. 7.
- Nabożny Marcin, *Najnowsza Resovia Sacra*, „Niedziela Rzeszowska”, 33 (2020) s. 3.
- Nabożny Marcin, *Nowy numer „Resovia Sacra”*, „Niedziela Rzeszowska”, 57 (2014) nr 10, s. 8.
- Nabożny Marcin, *Prestiżowe Resovia Sacra*, „Niedziela Rzeszowska”, 13 (2021) s. 5.
- Nabożny Marcin, „*Resovia Sacra*” na prestiżowej liście Ministerstwa Edukacji i Nauki, „Zwiastowanie”, 1 (2021) s. 273-274.
- Nabożny Marcin, *Sprawozdanie z działalności Redakcji Studiów Teologiczno-Filozoficznych Diecezji Rzeszowskiej „Resovia Sacra” za lata 2013-2020*, „Resovia Sacra”, 27 (2020) s. 445-448.
- Nabożny Marcin, *Wykaz zawartości Studiów Teologiczno-Filozoficznych Diecezji Rzeszowskiej „Resovia Sacra” za lata 1994-2014*, „Resovia Sacra”, 21 (2014) s. 5-31.
- Nabywaniec Stanisław, *Piętnastolecie diecezji rzeszowskiej w kontekście roli diecezji w życiu Kościoła i narodu: refleksja historyczna*, „Resovia Sacra”, 14/15 (2007-2008) s. 207-220.
- Od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 1 (1994) s. 6.
- Pietrusiak Paweł, *Sprawozdanie z działalności Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie w roku akademickim 1998/99*, „Resovia Sacra”, 6 (1999) s. 315-321.
- Słowo Ks. Biskupa Ordynariusza*, „Resovia Sacra”, 1 (1994) s. 5.
- Słowo od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 5 (1998) s. 6.
- Słowo od Redakcji*, „Resovia Sacra”, 7 (2000) s. 5-6.

Netografia

- Mastej Jacenty, <https://pracownik.kul.pl/jacenty.mastej/> (dostęp: 16.06.2023).
- Nabywaniec Stanisław, <https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/strony-pracownicze/stanislaw-nabywaniec> (dostęp: 16.06.2023).